

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fô'a acêst'a va esi de trei ori pe luna, in 10. 20. 30-a di pone la regulare; Era de a-ici in colo o data pe septemana, ca si pone acilea: Marti sér'a. — Prenumeratiu nile se prîmescu in tôte dîlele.

Pretulu pentru Ostrungurî'a: pre anu 6 fi. pre 1/2 de anu 3 fi. pre unu trîlunîu 1 fi. 50 cr. Era pentru strainetate: pre anu 8 fi. pre 1/2 de anu 4 fi. pre unu trîlunîu 2 fi. in v. a.

Tôte siodienele si banii de premmeratiune sunt de a se transmite la Redactiunea diurnalului:
Aradu, strat'a Teleki, nrulu 27.

Inseritiunile se prîmescu cu 7 cr. de linia, si 30 cr. tacse timbrale.
Unu exemplariu costa 15 cr. si se pôte capetâ in librari'a lui M. Klein jun d'in Aradu.

Vestea nòua.

Foitia verde de bradu, —
Ce veste-aduci din Aradu?
Din Aradu? dèr sà-ti spunu òre?
Hai, de, de! mòi fratiòre,
O sà-ti spunu din firu in pèru
Numai simplulu adeveru,
Cà-ci mintiun'a nu e buna
Tocma in acêsta luna,
Candu poporu-e ocupatu
Cu cositu, cu seceratu,
Ba inca si cu sapatu. —
La Aradu — sà sciti crestini —
Acu-su 2 septemani,
Numerate ca pe ou
Dupa calendariulu nou,
Se ivi o glòta mare,
Glòta mare fòrte tare,
Carea — baga sèma bine —
Erà dascalu, mòi vecine!
Totu dascalu romani si nemti
Dascalu serbi si cotosfenti,
Ce vreau sà se procopsésca
In limb'a cea nemesiésca,
Dupa cumu adica suna
Legea tieriei, legea buna,
Carea, scrisa si rescrisa,
Multu bine ni apromise.
Sà fii vediutu, mòi vecine,
Cultura, si gesturi fine,
Precum dnii tanitai
Primiau de la-izgazgatài!
Unu izgazgatàu mai mare,
Denumitu spre luminare,
Facù o scurta revista
Preste cèt'a iscusita.
(Carea scie lesne-a crede
La legea carea o vede,)
Si dèca vediù cà-e mare
Luminat'a adunare:
Ilu prinse sudori de mórte,
Nu potù 3 vorbe scòte.
Dèr sà vedi, — mi se aventa,

Si-apoi astfelu li cuventa:

„Prè cinstita adunare!
Se priceapa fia-care
Ce voiu vorbi eu si cum
In momentulu de acumu.
DVost venitu a-ici
Golani ca nesce calici;
Deci: sà se care d'aici
Cei cu haine de mojici.
La vécu de-adi tanitàu
Nu slobodu fi nàtâràu,
Ci imbracatu cum se cade:
La mustetie cu pomade,
La cisme cu sarkantýú,
Fia-care dascalú!“

* * *

„Cei remasi, ai mei domnuti,
Ai mei domnuti descaluti,
Ve rogu se fiu ascultatu
Pona gatam cuventatu!
Unii dintre DVost
Venitu la terdiu de totu,
Deci precum venitu terdiu,
Asiè merge la pustiu!“

* * *

„Remasi numai pucinei
Luminatii dascaliei,
Se intornà càtrà ei:
DVost — am auditu —
Unguresce la vorbitu;
Deci nu mai este szüksgé
Se invetiamu cursu 'ntregu!“

* * *

Astfelu din mai multe sute
Multe sute de oi ciute
Remasera la dresatu
Colo 'n orasiulu Aradu
Numai fòrte pucinei
Dintre dnii dascaliei.
Ceia-l-alti — precum venira —

Luminati — se despartira,
 Er de „Alföld“ fluerati
 Si de straini defaimati,
 Pentru spesele facute,
 Ca de lege să asculte!

Dicu frumosa ronduiela!
 Si morala mundra 'n tieira!!

14/VII 1879.

I. P. Reteganulu.

Gardedamele.

I.

Mai 'nainte:

era cea mare pentru cea mitutica.

Adi:

e cea mitutica pentru cea mare.
 — Apoi de, lume intorsa traimu!

„Fericiti sunt cei flamendi, ca acei'a
 se voru saturá!“

Mai deunãdi mersei si eu la bãsereca, si eta
 ce observai: indata dupa ce apucara preparandii
 a cantã: „Aminu. Sã se imple gurele
 nôstre, scl.“ cãtiva dintre preparandi au scosu
 cãte unu cãlcãiu de prefontu din busunariu, de
 la alumnisti capetatu, si imbucau, tienendu octoi-
 chulu inantea gurei, era ochii atintiti spre mai
 marii loru, ca sã nu-i observe. Dér poporulu?
 Asã se vede ca au uitatu a tienè contu si de
 poporu. Speru, ca in viitoriu se voru perfectionã
 in a-si scã ascunde asemeni fapte dupa tipicu si
 dinaintea poporului. —

I. Stefanu.

Cununi'a de la „Pêrèulu crucii.“

Frunzia verde, lemnu dreptu,
 De la munte din Ceretu, —
 Intr'o Luni de cãtrã sãra
 Trei fetiori la sfatu plecara,
 Si-au mersu tocmai ca si turcii
 Pune la „Pêrèulu crucii,“
 Si-a colo ei diosu s'au datu,
 Si-acceptara ne 'ncetatu
 Pre a-le loru tenerele
 Din munte din Bradatiele
 — Eata ele si venira,
 La loculu numitu sosira,
 Si pre juni ele 'ntrebara,
 Findu-cã erã bine sãra:
 — „Ce-ati adusu, ca sã cinãmu,
 Si la tufe sã ne dãm?“
 — Carne fripta, pane alba,
 Sã traimu o lume dalba!
 Dér sã bemu si sã mãmãm, —
 Si ici diosu sã ne culcãm, —
 Er altulu asiã d'cea:
 Sã-ascemptãm si pre pop'a.
 Dér pop'a cununatoriu.
 Fiindu si la oi pastoriu,
 Nu s'a grabitu asiã multu,
 Fiindu cã-avea la oi de mulsu;
 Inse dupa ce gãtã
 Iute la juni elu plecã
 Cu unu crãsnicu lunga sine,
 Nu vi l'oiu spune cã cine.
 Era in loculu de nasãu
 Cu elu duse-unu catielasãu
 Cauta 'n coci si in colea,
 De juni nu potũ sã dea;
 Dera harniculu de nasãu,
 Dãruitu cu unu bunu nasu,
 Mergea totu 'nainte loru,
 Pre urm'a mireseloru;
 Si dupa ce i-a gasitu,
 Prin latratu i-au si vestitu.
 Preotulu cum ii diari,
 In mare focu si veni,
 Si ca sã nu se 'ntardie,
 Si sã-i trãca de mania,
 Luã „cunun'a“ in mana,

Dicendu sà lase de cina,
Cà-ci densulu vre sà-i cunune,
De se va duce minune.
— Cununi'a se incepe,
Déra junii mai sà crepe,
Cà-ci „preotulu“ pe ei dá
Càtu inchepe cu bót'a.
A-poi dupa ce vediura,
Cà de totu ii da de hula,
*Sì nu e cumuna sfânta,
Ci blastemat'a de bóta, —*
Toti strigara se vaitara,
Sì de preotu se rogara:
Parinte, sfânti'a ta?
Fa bine sì nu mai dá . . .
Dér nunt'a-atunci s'a gátatu
Candu man'a l'a lasatu
Pre pop'a celu neinduratu.
Preotulu indestulatu
A-casa s'a 'ndepartatu. —
Destulu de reu de la pop'a,
Cà nu va sà bata dob'a,
Ca sì poporul sà scie
Candu elu face cununia, —
Nu dupa ce nunt'a trece;
Elu atunci'a ii vestssce!

Datu la Coliba in podulu Bolotesii, 15/V 1879.

Dionisiu Popoviciu,

adjunctu notarialu.

N'o sà móra flamendu!

Unu copilu, fiindu tatàlu seu dusu pe vr'o câteva dăle in caletoria, à parasitu cas'a, făcendu mai multe lucruri necuvintióse.

Indata dupà cè o sositu tatàlu a-casà, a chiamatu pre copilu de pre unde erá, sì mi l'a luatu la trei parale, dicendu-i in mână: „pune capulu pre pragulu usiei, blastematule, ca sà ti 'lu taiu cu securea ast'a!“ . . . Prunculu, inspaimentandu-se, a fugitu sì s'a inchisu intr'o chilia. Mai tardiu intrebându-lu prin ferestra frate-seu celu mai marisioru: de ce nu vini, sà te omóra? hai cà tienu eu de tine! copilulu, in naivitatea s'a respunse: cum voi merge sà me omóra, cã-su flamendu . . .

I. S.

Studiulu „Pastoralulu“, aplicatu in practica.

Frundia verde lobodiste, —
Mare veste la Salisce;
Frundia verde paducelu, —
Dér mai mare-e la S. Acelu:
Unu popa cu pèru sburlitu,
La gura tare rângitu,
Cu colti lungi de 7 coti,
Unulu face 7 zloti,
Nespàlatu, nepeptenatu,
Par cà-e dracu 'npelitiatu.
Vreti sì numele sà-lu spui?
Nu-lu spunu, déra-e celu càhuiu:
Elu in septeman'a mare,

Candu e vreme de rogare,
Obositu de 'nchinatiuni,
Metanii sì rogatiuni,
A plecatu pe la neveste,
Ca tîganulu din poveste,
De la Nuti'a pon' la Stan'a,
De la Vuti'a la Oprén'a.
Dér sà sciti cà ce-a patitu —
Lucru de nepovestitu:
Prin tina pan' la genunche
Fugiá, tocmai ca pe punte . . .

Pop'a nostru necasitu
A plecatu imbuimacitu;
Sà vedi unde se-a-opritu —
Chiar la Berczi celu vestitu,
Unde-e cup'a cea spumósa,
Sì cu Friti'a cea frumósa,
Sì se pune in tacere
Lunga mésa, si-a-poi cere
Numai trei litre de vinu,
Sà-sí aline-alu seu suspinu;
Pon' i-a mai trecutu de gele,
A golitu dóue din ele,
Dér fiindu, din intemplare,
Sì-o societate mare
De romani, ba chiar sì sasí,
Sì totu ómeni invetiati,
Pop'a, sà se recomende,
A'nceptu sà li cuvente:

„Càti preoti in preotia,
„Toti ai dracului sà fia,
„Protopopi sì asesori,
„Diaconi sì profesori,
„Chiar metropolitulu meu,
„Sì-n urma sà fiu sí eu;
„Ér cin' m'a datu la popia
„Fia blastematu, sà fia,
„Sece-i medu'a din óse,
„Sà n'aiba odichna 'n casa;
„Cà-ci eu n'am fostu de popia,
„Ci am fostu de haiducia!“

Ér unu omu, ca mai cu minte,
I-a dísu e frumosu parinte?
Dta, preotulu nostu,
Sà te-areti atàtu de prostu! . . .

Dér pop'a se-a reculesu
Si li díse n' tonu mai dresu:
„Asceptam ca in unire
„Sà strigati c'o glasuire,
„**Aminu, fia precum dici,**
„**Cà-ci apuci bune potici!** —
„Dér vedu, cà me-am insielatu;
„Deci me sentu eu obligatu,
„A strigá in gur'a mare,
„Ca sà-auda fia-care:
„**Aminu a balei sà fia**
„**Toti càti sunt in preotia!**“*)

*) Adica, ca Domni'a-Ta,
Care spurei reverend'a!

Pórta-te precum ti-e portulu!

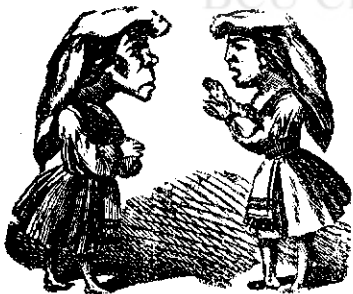
In o comuna preotulu înainte de a plecá Dumineca la st'a bâserica, avea dá-tina a dejuná si dupa dejunu a fumá o lula de tutunu, ma de multe ori si st'a pros-comedia o făcea fòre vinu. Aceste fapte a le preotulu unii ómeni sentiendu-le si ve-diendu-le, se disgustara de a mai merge la bâserica. Odata inse apropiendu-se ór'a mortii unui'a dintre acei crestini, — de si i erá cam uritu de pop'a, — totusi tramise dupa elu, ca sà-lu cuminece. Preotulu merse si ilu cuminecà. Omulu, sciindu cum se indatiná preotulu a se cuminecá, ca sà-si resbune. chiámà pre hab'a lui si îi dîse:

Ada-mí, baba, lul'a,
Sà-mi indulcescu gur'a, —
Cà mi-o-amàri pop'a
Cu cuminecatur'a!

Gobesni't'a.

gasdaritia dreptesaritèna.

Trénc'a si Flénc'a.

Tr. Nu scii, soro Flénco, proiectulu nou de lege ce impresiune a facutu asupr'a unoru dame de a le nóstre?

Fl. Ceva am auditu, dér de siguru nu sciu.

Tr. Póte dóra totu aceea ai auditu ce sciu eu; en asculta: Unele dómne preotese si dascalitie si mai si gásdàritie dreptesaritene, bucurandu-se încâtva de favurulu legoi, au facutu o aliantia secreta cu slugi, slujnice si tigani, ca sà euceréscu pro tóte damele de sate si de nu sciu limb'a proiectata, a se aliá cu densele, pentru de a poté mai bine desbracă pre unii si pe alții de tóta omeni'a.

Fl. Si ce scopu voru fi avendu densele?

Tr. Ca aruncându pecatele loru pe capulu altora, densele cu clientele si clientii loru sà se aridice mai pre sus de tóte, aretandu scopulu proiectulei.

Fl. Si óre poté voru isbuti?

Tr. Nu credu, cà-ci descoperindu-li-se aliantia secreta, li impedeca pecatele loru cele cunoscute si nedemne de densele.

Fl. Si astè grele pecate au? Te rogu descopere-mi-le si mie, sà le sei, ca sà me feresen de astfelu de personaje, candu póte voiu caletori pe a-colo.

Tr. De o-candata nu ti-le potu, inse ití voiu comunicá de alta data prin o epistóla, loculu clubului de aliantia, si membrele acelu clubu, cà-ei asi vol sà te feresci de densele, ca sà nu te strici între ele.

Gur'a lumei.

(Anunciu de mortu cu reclama.) Unu diariu, care apare in Filadelfi'a (Americ'a), publica urmatoriulu anunciu: „Tuturoru amiciloru si cunoscutiloru facu cunoscutu prin acést'a, cà ieri **mórtea mi-a rapitu pre scump'a mea socia**, in acelasi tempu, pe candu **ea mi dâruiá unu copilu voiosu**, pentru a càrui ingri-gire si intretienere **cantu o doica sanetósa pone voiu isbuti a regasi o dama amabila si avuta ca socia**, care sà fia in stare a conduce **renumit'a mea magasia de rufària**, in care se escuta in 12. óre totu feliulu de comande cu pretiurile cele mai moderate, de óre ce **am de gandu sà ingagezu o buna directrice** numai dupa ce se va terminá „desfacerea totala“, ce se face acum **pe ori ce pretiu**, si dupa ce **mi voiu stramutá praval'i'a la 1. Augustu, in strad'a A. la nrulu 4**, unde mai am de datu cu chiria unu etagiu pentru **5000. dolari.**“

— Ce practica s'a mai facutu lumea; de cumva ar invié mortii cei betrani, neci nu o ar mai cunóscu-o!

Unu nou diariu, care apare in Moscova, „*Ruskij Kurjer*“, „s'a aflatu in positiune“ de a comunicá cetitoriloru sei, din celu mai bunu isvoru, imbucuratóri'a seire, cà guvernulu rusu are de gandu a acordá *presei libertati mai mari*.

Publicandu acestea, fói'a in cestiune adause: „*Guvernulu nostru e bunu si marinimosu.*“ In diu'a urmatória principele Dolgorukow, guvernatorulu generalu alu Moscovei, tramise redactiunii diariului unu *ucas*, prin care interdice pentru totu-de-a-un'a publicarea lui „*Ruskij Kurjer*“, pentru „*indicatiuni mintiunóse,*“ fòre sà arete inse a-nume: care din afirmatiunile sele erau mintiuni.

De pe la cas'a satului.

Dlui A. S. in *Petrosieni*: am luat cu placere notitia precum de abonamentu, asié si de apromisiunea DTele. Dlui A. O. in *Macov'i'a*: pré bucurosu voiu stramutá adres'a in romanesc. Me temeam, cà va dá de pedici pe la post'a de a-colo. — O sà fia ce-va de caletoria, dér de acum inca nu potu ficsá terminulu, cà-ci nu depiade de mine. Resalutari fratiesci!